

Collegevoorstel

Onderwerp Noodopvang AMV Hanzeplaza

Steller/telnr. 5.1.2e en 5.1.2e / 86 06 Bijlagen 3 Directeur S. Schutte Fatale datum

Registratienummer volledige eSuite-zaaknummer (incl. jaartal bijv. -2021)

Portefeuillehouder Molema Overlegd met 5.1.2e

Voorstel voor agendering ☐ Discussiedeel ☒ Conformdeel

Classificatie ☐ Openbaar ☐ Intern ☐ Vertrouwelijk ☒ Geheim

Publiciteit ☒ Persbericht ☐ Persconferentie:

☐ Geen publiciteit, want

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: ☐ Maand ☐ Jaar

Raad LTA nee: ☒ Niet op LTA

Voorgesteld collegebesluit

Het college besluit:

1. in te stemmen met het verzoek van het COA om noodopvang voor 60 AMV's te realiseren in HanzePlaza voor de duur van minimaal 1 en maximaal 2 jaar;
2. in te stemmen met het verzoek van het COA om tot aan de oplevering van Hanzeplaza 30 AMV's op te vangen aan de Europaweg;
3. de bestuursovereenkomst met het COA vast te stellen;
4. geheimhouding op te leggen ex art. 55 Gemeentewet ten aanzien van bovenstaande tot de buurt is geïnformeerd;

Samenvatting

Reeds voor het zomerreces heeft uw college ingestemd met de op 13 juli jl. ingediende memo betreffende de voorbereidingen om Hanzeplaza beschikbaar te stellen als crisisnoodopvang (CNO) voor asielzoekers (bijlage 2). Van deze mogelijkheid heeft COA om redenen geen gebruik gemaakt. Tijdens het reces is nogmaals door COA met de gemeente Groningen contact opgenomen met het verzoek Hanzeplaza in te richten als noodopvang voor 60 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). Dit uitbreidingsverzoek voldoet aan de opgave zoals genoemd in de bestuursovereenkomst met het Rijk d.d. 10 februari 2023 (bijlage 3) en beantwoordt tevens de dringende oproep van het COA en Nidos van 26 juni 2023 voor AMV opvang (bijlage 4) en de brief van de staatssecretaris van 6 juni 2023 op het terrein van asielopvang waarbij specifiek aandacht wordt gevraagd voor de AMV's (bijlage 5). Dit in acht nemende is het voorstel om met het verzoek van het COA, om in Hanzeplaza een noodopvang voor 60 AMV's te realiseren voor de duur van minimaal 1 en maximaal 2 jaar, in te stemmen. Voorts is het voorstel om in te stemmen met het verzoek van COA om tijdelijk (circa 2 maanden) 30 AMV's te huisvesten aan de Europaweg tot de noodopvang voor AMV's in Hanzeplaza gereed is. Dit verlicht per direct de druk op de opvanglocatie in Ter Apel.

Vervolg voorgesteld collegebesluit

Aanleiding en doel

Momenteel is dagelijks vrijwel ieder bed voor AMV's bij het COA bezet. Dit speelt in het hele land en wordt met name zichtbaar in Ter Apel waar de maximale opvangcapaciteit voor deze jongeren dagelijks onder druk staat. Zo verblijven er op dit moment 5 keer meer AMV's dan is toegestaan. Ook in andere delen van het land zijn de zorgen groot en verblijven AMV's op opvanglocaties die daar niet geschikt voor zijn. Het COA en Nidos zetten zich onvermoeibaar in om meer opvangplekken te realiseren voor deze groep en zijn daarbij mede afhankelijk van gemeenten. Gelet hierop heeft het COA aan de gemeente Groningen gevraagd om Hanzeplaza beschikbaar te stellen als noodopvang voor 60 AMV's totdat de uitbreiding van de Sint Petersburgweg is gerealiseerd (naar verwachting eind 2024, zie collegevoorstel 83234-2023 'Uitbreiding AZC Sint Petersburgweg' van steller **5.1.2e**). In de bestuursovereenkomst tussen de Groninger gemeenten en het ministerie van Justitie en Veiligheid d.d. 10 februari 2023 over de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden is opgenomen dat de gemeente Groningen 20 opvangplekken voor AMV's realiseert met ingang van mei 2023, hetgeen tot op heden niet is gelukt. Het verzoek van het COA om een noodopvang te realiseren in Hanzeplaza voor 60 AMV's voldoet dan ook aan de opvangopgave en geeft verlichting in Ter Apel en stabiliteit aan deze kwetsbare groep.

Omdat de nood aan opvangplekken hoog is en de realisatie van de opvanglocatie in Hanzeplaza circa twee maanden in beslag neemt, heeft het COA verzocht om per direct 30 AMV's te huisvesten aan de Europaweg tot de noodopvang in Hanzeplaza is opgeleverd.

Kader

- Bestuursovereenkomst COA en gemeente Groningen betreft noodopvang AMV's Hanzeplaza en tijdelijke opvang AMV's aan de Europaweg (bijlage 1);
- Bestuursovereenkomst 'opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden' d.d. 10 februari 2023 (bijlage 3);
- Oproep COA en Nidos voor AMV's opvang d.d. 26 juni 2023 (bijlage 4);
- Dringende oproep van staatssecretaris van der Burg van 6 juni 2023 op het terrein van asielopvang (bijlage 5);
- De te huisvesten doelgroep in Hanzeplaza is een afspiegeling van de minderjarige vreemdelingen die zich aanmelden in Ter Apel, waarbij het merendeel de Syrische, Eritrese en Somalische nationaliteit bezit.

Mogelijke oplossingen

Noodopvang Hanzeplaza

Realisatie van de noodopvang betekent een verlichting van de druk op de AMV opvanglocaties, met name in Ter Apel. Het COA heeft aangegeven gebruik te willen maken van Hanzeplaza als noodopvang totdat de uitbreiding van de Sint Petersburgweg tot regulier AZC is gerealiseerd. Het AZC aan de Sint Petersburgweg wat plek biedt aan circa 600 asielzoekers zal naar verwachting eind 2024 worden opgeleverd. Op dit AZC wordt tevens ruimte beschikbaar gesteld voor de opvang van AMV's (circa 50). De startnotitie ten aanzien van de uitbreiding van de Sint Petersburgweg wordt binnen enkele weken aan uw college voorgelegd.

Kortdurende opvang aan Europaweg

Omdat de nood aan opvangplekken voor AMV's hoog is en de realisatie van de opvanglocatie in Hanzeplaza circa twee maanden in beslag neemt, heeft het COA verzocht om zo spoedig mogelijk 30 AMV's te huisvesten aan de Europaweg tot de noodopvang in Hanzeplaza is opgeleverd. Hierover zijn gesprekken gevoerd tussen de gemeente en het COA, waarbij een aantal voorwaarden zijn gesteld voor de kortdurende opvang van deze jongeren aan de Europaweg. Op dit moment wordt het maximaal aantal asielzoekers opgevangen aan de Europaweg, te weten 350. De gemeente heeft tijdens de gesprekken met het COA aangegeven het maximale aantal van 350 plekken niet te willen overschrijden. In overeenstemming met het COA is voorgesteld om op basis van natuurlijke uitstroom en een tijdelijk instroomstop 30 opvangplekken te creëren voor AMV's tot deze doelgroep overgeplaatst kan worden naar Hanzeplaza.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het draagvlak in de gemeente Groningen voor het realiseren van opvanglocaties is behoorlijk groot. Dit laat onverlet dat het cruciaal is dat er zorgvuldig wordt gecommuniceerd met omwonenden en nabijgelegen ondernemingen. COA en de gemeente Groningen trekken in deze samen op en stemmen de communicatie op elkaar af.

De omliggende bedrijven en (indien van toepassing) omwonenden zullen tijdig en volledig geïnformeerd worden over de noodopvang aan Hanzeplaza. Het voorstel is om hen gelijk na akkoord van uw college per brief op de hoogte te stellen. Ook zullen de betreffende gebiedsmanagers worden geïnformeerd die het contact kunnen leggen met de (voorzitter van) de bedrijvenvereniging (WEST).

Voordat de eerste bewoners worden geplaatst krijgen omwonenden en ondernemers vanuit het COA een rondleiding door het nieuwe complex. Hierbij kunnen zij ook vragen stellen over het beheer en de contactpersonen voor de locatie

van Hanzeplaza. Daar zijn ook vertegenwoordigers van de gemeente bij aanwezig.

Financiële consequenties

Alle kosten voor de realisatie van de noodopvang worden gedragen door het COA.

Overige consequenties

Onderwijs

De druk op het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs voor nieuwkomers binnen de gemeente Groningen is hoog. Met de komst van een noodopvanglocatie voor minderjarige vreemdelingen zal deze druk toenemen. In dit kader is met het COA de afspraak gemaakt dat het COA zelf leslokalen beschikbaar stelt voor onderwijs. Hanzeplaza biedt hiervoor voldoende ruimte. We gaan ervan uit dat het jongeren van 12 en ouder betreft die in aanmerking komen voor de Internationale Schakelklas (ISK). Over de inzet van leerkrachten voor deze doelgroep zijn de betrokken partijen met elkaar in overleg.

Onderwijs gedurende de opvangtermijn van 30 AMV's aan de Europaweg is nog niet gewaarborgd. Er is gekeken naar de mogelijkheid om de doelgroep gedurende deze termijn (circa twee maanden) onderwijs te blijven geven in Ter Apel, maar dit is om redenen niet haalbaar. De minderjarigen zullen op de wachtlijst van ISK worden geplaatst. In overleg met de ISK worden afspraken gemaakt over de inschrijving van de leerlingen. In eerste instantie, wegens gebrek aan lesruimte en personeel in de ISK, worden deze leerlingen aangemeld voor het programma GOTU (Geen onderwijs Toch Uitdaging). Dit programma is door de gemeente in samenwerking met de ISK ontwikkeld en verzorgt activiteiten in de periode dat de jongeren nog geen onderwijs volgen.

Openbare orde en veiligheid

De realisatie van de noodopvang voor AMV's aan Hanzeplaza is afgestemd met de collega's van Openbare Orde en Veiligheid. Hoewel de veiligheid op het terrein zelf onder verantwoordelijkheid van het COA valt, nemen zij de directe buurt in ogenschouw en acteren zij conform de (regionale) afspraken hieromtrent (zie hiervoor ook collegevoorstel 195208-2023 'Invulling randvoorwaarden Bestuursovereenkomst asielzoekers en Oekraïense ontheemden' van steller

5.1.2e

Zorg

Voor eerstelijns zorg zal de locatie Hanzeplaza gekoppeld worden aan een GZA praktijk op een van de reeds bestaande COA locaties binnen de gemeente. Er wordt daarmee geen verhoogde druk op de reguliere eerstelijnszorg in de gemeente verwacht.

Ambtelijk advies (weging mogelijkheden, draagvlak en consequenties)

De in dit voorstel genoemde realisatie van de noodopvang voor AMV's in Hanzeplaza en de tijdelijke opvang van AMV's aan de Europaweg voldoet aan de wens van uw college om de opvangcapaciteit voor AMV in de gemeente Groningen te vergroten. Daarnaast past de realisatie binnen de voorgenomen opvangactiviteiten van de Groninger gemeenten zoals afgesproken in de bestuursovereenkomst Opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden van 10 februari 2023. Voorstel is dan ook om in te stemmen met de realisatie van de noodopvanglocatie in Hanzeplaza en tevens kortdurend opvang te verlenen aan AMV's aan de Europaweg totdat Hanzeplaza is opgeleverd.

Publiciteit

Nadat uw college heeft besloten met onderhavig voorstel in te stemmen, zal er een brief naar de omwonenden en omliggende bedrijven worden gestuurd. Zij zullen deze brief ontvangen op woensdagochtend 27 september 2023, voorafgaand aan het persbericht. Voordat de eerste bewoners worden geplaatst krijgen omwonenden en ondernemers vanuit het COA een rondleiding door het nieuwe complex.

Vervolg

Na akkoord van uw college zal het COA starten met het huisvesten van 30 AMV's aan de Europaweg. Dit is een geleidelijk proces, aangezien er niet per direct 30 opvangplekken beschikbaar zijn. Ten aanzien van Hanzeplaza worden na akkoord van uw college de nodige stappen gezet om de noodopvang te realiseren. Daarbij is met de afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH) afgestemd dat de werkzaamheden parallel kunnen lopen aan de vergunningaanvraag.

Wat betreft de communicatiestappen wordt verwezen naar hetgeen hieromtrent eerder is opgenomen in onderhavig collegevoorstel.

Lange Termijn Agenda

Geen.

Benoemen betrokken partijen? ISK, gemeente COA?

5.1.2e

09/19/2023 11:53

Dit moeten we afstemmen met de ISK, want moment van inschrijven is relevant voor financiering en eisen aanbod leerstof. Daarom een aangepaste zin.

5.1.2e

09/19/2023 11:59

Klopt

5.1.2e

09/19/2023 11:54

Misschien ten overvloede.

Voor het programma GOTU zetten we extra financiële middelen in. In de onderwijsparagraaf naar aanleiding van de bestuursovereenkomst geven we aan dat juist voor dit soort zaken extra geld nodig is. Ook de organisatie van het onderwijs voor deze groep door ISK/O2G en gemeente vraagt extra tijd, inzet en daarmee kosten.

De eerste afhoudende reactie van OCW voor financiering i.h.v. bestuursovereenkomst vraagt om een helder (politiek) signaal dat extra geen part of de deal zou moeten zijn!

5.1.2e

09/19/2023 12:19